БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 212 (6432)
СЕНТЯБРИИН 7
СУББОТО
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд

Республикымнай аймагууд болон городуудай партийна эхин организацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ хадаа партийна эхин организаци бүхэнэй ажабайдалда боложо байгаа тон шухала зүйл мүн гээшэ. Ушарынь — коммунистнууд тоосоото үе соо парторганизациингаа, тусхайлбал, партийна бюрогой хэһэн хүдэлмэриин дүи суглаан дээрээ гаргажа, тэрээндэнь сэгнэлтэ үгэдэг, хүдэлмэриин һайн талануудые тэмдэглэдэг, алдуу эндүүнүүдыень хурсаар шүүмжэлдэг, тэдэниие зайсуулха бодото хэмжээнүүдые хараалдаг, партбюрогой шэнэ состав һунгадаг байна.

Тиихэдээ партийна организациин этигэл найдабариие харюулжа шадаагүй хүнүүдые дахяад һунгадаггүй, харин эдэбхи хэшээл, үүсхэл шадабари ехэтэй, шударгы коммунистнуудые бюрогойнгоо шэнэ составта һунгадаг байна бшуу.

Улан-Удэ городой Советскэ, Октябрьска, Железнодорожно районуудай олонхи партийна эхин организацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдөөд байна. Мүн Сэлэнгын, Түнхэнэй, Мухаршэбэрэй болон бусад аймагуудта иимэ суглаанууд боложо эхилээ.

Эдэ суглаанууд олонхидоо бэлэдхэл һайнтайгаар, удхашанараараа үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэржэ, шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрнэ. Коммунистнууд партийна бюронуудайнгаа хүдэлмэриин һайн талыень тэмдэглэхэ, алдуу дутуунуудынь хурсаар шүүмжэлэн элирүүлхэ, хүдэлмэриень нягталан сэгнэхэ зуураа, парторганизацинуудайнгаа хүдэлмэри һайжаруулха зорилгоор үнэтэ дурадхалнуудые оруулна.

Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй парторганизациин тоосоото-һунгуулиин суглаан сентябриин 1-дэ боложо, тэндэ хурса шүүмжэлэл дэлгэрээ. Партийна организациинь секретарь нүхэр А. Д. Таханов архи тамахи намнаад ябадаг дээрэһээ партийно-эмхидхэлэй, олониитын дундахи ойлгуулгамжын хүдэлмэри мүрэтэйгөөр табижа шадаагүй байшоо. Тиимэһээ МТС-эй коммунистнууд А. Тахановые бюрогой шэнэ составта дахин оруулаагүй. Харин областной партийна һургуули дүүргэһэн, партийна хүдэлмэри һайн мэдэхэ, үүсхэл эдэбхи ехэтэй, шударгуу коммунист нүхэр Цыдеев парторганизациин секретаряар һүнгагдаа. Тиигээд эндэхи коммунистнууд парторганизациингаа хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалаа.

Суглаае дээдэ хэмжээндэ үнгэргэлгэ тэрээндэ эртээнһээ, һайнаар бэлэдхэһэнһээ нилээд болодог гээшэ. Ушар иимэһээ саашадаа болохо тоосоото-һунгуулиин партийна суглаануудта һайнаар бэлэдхэхэ шухала. Хамагай түрүүндэ тоосоото-суглаанай хаана, хэзээ зарлагдаха байһые бүхы коммунистнуудта хэдэн үдэр урид дуулгаха хэрэгтэй. Суглаанда бэлэдхэлгэдэ бюрогой гэшүүдые, жиирэй коммунистнуудые шадаал һаа олоор хабаадуулха шухала. Тоосоото элидхэл шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэл ехэтэйгээр зохёогдохо зэргэтэй. Суглаанда бэлэдхэхэдээ жэжэ зүйлнүүдые орой мартажа болохогүй. Холын гүүртэ, отаранууда байдаг коммунистнуудые транспортаар хангаха, суглаанай болохо гэр байра тодолон олохо гэхэ мэтын асуудалнуудта эртээнһээ анхарал хандуулха шухала.

Тоосоото суглаанууд дээрэ шүүмжэлэл дэлгэрүүлхынгээ хажуугаар коммунистнууд хадаа һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ зорилго, мүн промышленность ба барилгын резервнүүдые дүүрэнээр хэрэглэхэ, гэр байраар улад зоноо түргөөр хангаха зорилго бэелүүлхын тула юу хэхэ хэрэгтэй гэжэ парторганизациин хүтэлбэрилэгшэдтэ заажа, хэлэжэ үгэхэ ёһотой. Тэдэ суглаанууд дээрэ мүн идеологическа, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

КПСС-эй XX съездын, партиин ЦК-гэй Пленумүүдэй табиһан асари ехэ зорилгонуудые бүри амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые һайнаар элсүүлэн эмхидхэхын тулада партийна организацинууд хадаа партийно-эмхидхэлэй, политическо-ниитын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, олониитын үүсхэл эдэбхиие шадамараар толгойлхо, суглаанууд дээрэ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудаар хэмжээнүүдые түргэнөөр абаха уялгатай.

Партийна бюронуудай шэнэ состав урда тээнь хүдэлмэридөө тохёолдоһон алдуунуудые дабтахагүй, харин тоосоото суглаанай шиидхэбэриие хүсэд бэелүүлхэ хэмжээнүүдые түргэнөөр абажа, коммунистнуудайнгаа этигэл найдабариие харюулха уялгатай.

Тарая тушааха түсэбөө Хабаровска хизаар болзорһоонь урид дүүргэбэ

Тарая гүрэндэ тушааха, худалдаталаар Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа Хабаровска хизаарай ажалшад болзорһоонь урид, сентябриин 1-дэ дүүргэбэ. Хизаарай колхоз, совхозууд нёдондонойхидо орходоо 1,5 дахин ехэ орооһо, мүн хоёр дахин ехэ шэниисэ гүрэндэ тушааһан, худалдаһан байна. Тарая гүрэндэ тушаалга, худалдалга үргэлжэлһөөр.

Мүнөө хизаарай колхоз, совхозууд 1958 оной тарилгын үрэһэ хаана, мал ажалдаа тэжээл бэлэдхэнэ. Колхознигуудта ажалта үдэртэнь тараян хубаагдана.

Түсэбһөө гадуур 76 мянган тонно нефть малтан абаба

АШХАБАД, сентябриин 5. (ТАСС). Туркмениин нефтянигууд Агуу ехэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бэлэдхэн, улам эршэмтэй түргэнөөр хүдэлдэг болонхой. Жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 90 мянган тонно нефть малтан абаха гэһэн уялга тэдэнэр абаа. Мүнөө тэдэнэр абаһан уялгаяа дүүргэнгээ, 76 мянган тонно нефть абаад байна.

Василий Иванович Чапаевай дурасхаалда

ЧЕБОКСАРЫ, сентябриин 5. (ТАСС). Граждан дайнай герой Василий Иванович Чапаевай наһа бараһан үдэрһөө хойшо сентябриин 5-да 38 жэл гүйсэбэ. Тэрэнэй түрэһэн нютаг, мүнөө Чувашска республикын ниислэл хото Чебоксары городто алдарта геройн дурасхаал нангинаар сахигдана. Агуу ехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан суглаанууд болон вечернүүдтэ чебоксарайхид баатар геройнгоо илалтанууд тухай омогорхон хөөрэлдэдэг.

Һаяхан Чапаевай басаган Клавдия Васильевна Чебоксарта айлшаар ерээ. Клавдия Васильевна № 1 дунда һургуулиин пионернүүдтэй уулзаа. Эдэ пионернүүд Чапаевай басагантай саг үргэлжэ бэшэг бэшэлсэжэ байдаг юм.

ЛАФЕТНЭ ЖАТКААР СҮҮДХЭДЭЭ 20—25 ГЕКТАРҺАА ДООШО БЭШЭ

хадаха, хуряалгын машинануудые үдэр, һүнигүй хүдэлгэхэ гэжэ механизаторнууд бүхэн оролдохо ёһотой

★ ★

Хуряалга ехээр удаарууулагдана

Баргажанай аймагай колхозуудта энэ жэлдэ тарая талхан һайнаар ургаа юм. Илангаяа XVIII партсъездын, Ворошиловай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд тараянай элбэг баян ургаса хуряахаар байна.

Аймаг дотор энэ жэлдэ хамтадаа 10120 гектар орооһо тараян хуряагдахаар хараалагдана. Тарая хуряалгада ябаха хүнүүд, машина зэмсэг хүсэд бэлэдхэгдэнхэй. Жэшээлбэл, Хүнтэйн МТС-эй харьяата колхозуудта 37 комбайн, тэрэ тоодо 19 комбайн амяарлан хуряалга хэхээр түхеэрэгдэһэн байна. Гадна 15 лафетнэ жатка амяарлан хадахаар бэлэн болгогдонхой юм.

Гэбэшье, тарая хуряалга аймаг дотор ехээр унжагайруулагдажа байна бшуу. Яахадаа иимэ байдал тушаалдааб гэхэдэ, Хүнтэйн МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд (директорынь нүхэр Лисицкий) түрүү арга—амяарлан хуряалгые тоодоггүй. Ямар нэгэн аргаар үдэр хоногоо үнгэргэжэ, тараяе комбайнаар сэхэ хуряаха сагай ерэхые хүлеэдэг.

Түсэбэй ёһоор тус МТС 4 мянган гектар тарая амяарлан хуряаха ёһотой байһан аад, элдэб шалтагаан дурдажа, 3 мянган гектарые амяарлан хуряаха болоо һэн.

Теэд мүнөө доошолуулагдаһаншье түсэбөө дүүргэхэгүйгөөр забдажа байна. Августын 28-най мэдээгээр аймаг дотор оройдоо 500 га тараян амяарлан хуряагдаа. Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Авангард» колхоздо амяарлан хуряалга эхилһэн аад, мүнөө юундэшьеб болюулагдашоо. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз намарай хара тараяе һайраха болотоорынь байлгаад, амяарлан хуряаха аргагүй болоходонь, сэхэ комбайнаар хуряагаа. Иигэжэ тэндэ орооһон ехээр гээлтэдэ ороо.

Гэхэтэй хамта, энэ колхоздо ажалладаг комбайнернууд нүхэд Борис Удовиченко, Михаил Максимов гэгшэд амяарлан хуряалгын ашагтай һайн байһаниие бодото ажал дээрэ харуулаа. Тэдэнэр хадалиг газартай, багахан талмайнууд дээрэ, бороо хуратай үедэ хүдэлһэн аад, үдэрэй 25—30 гектар хадана. Амяарлан хадагдаһан тараяниинь түгсэг дээрээ тэгшэ һайнаар унана, подборщигоор суглуулхадашье һайн. Эдэ комбайнернууд тус бүридөө 200 гектар амяарлан хуряахаар уялга абанхай.

Мүнөө аймагай олонхи колхозуудта тарая хуряалга эхилээдүй байһаар.

Тарая хуряалгые богони болзортой шанар һайнтайгаар, шэнэ арга үргэнөөр хэрэглэн үнгэргэхын тулада партиин Баргажанай айкомой, аймгүйсэдком дары хэмжээ абаха уялгатай.

В. Будаев.

Бороогүй сагые хүсэдөөр хэрэглэнэ

Хура бороотой, хагсуу харалган үдэрнүүдэй боложо байбашье, Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо тарая хуряалга таһалданагүй. Эндэ лафетнэ хоёр жатка хүдэлдэг. Машинистнууд Владимир Батожапов Цыден-Дамба Жапов хоёр, трактористнууд Цырендоржи Цыремпилов, Нина Малышева гэгшэд бороогүй сэлмэг час, минута бүхэниие дүүрэн хэрэглэжэ, хуряалгаяа шамдуулна.

Эдэ машинистнууд ба трактористнууд Зүүн Булагтахи 98 га шэниисэ, Зэргэлэйн зүүн бэедэхи 100 гектар үрэһэнэй хара тарая хадаад байна. Сентябриин 2-ой мэдээгээр энэ колхоздо 256 гектар тараян амяарлан хуряагдаа. Түрүү машинистнууд лафетнэ жаткаар үдэртөө 16 га хадаха даабаритай аад, 20 га хүрэтэр хадана.

Б. Спиридов.

★ ★

Нормоёо 150—160 процент дүүргэнэ

Прибайкальска аймагай колхозуудта тарая хуряалга эхилэнхэй. «Путь Ленина» колхоз хуряалгада түрүүлжэ ябана. Энэ жэлдэ тус колхоздо 500 гектар орооһо тараян амяарлан хуряагдахань.

Энэ колхоздо ажалладаг Итанцын МТС-эй комбайнер Петр Иннокентьевич Засухин жэшээтэ һайнаар ажаллана. Энэ нүхэр подборщик хэгдэһэн «С-4» комбайнаар тарая суглуулхадаа, үдэрэйнгөө нормо 150—160 процент дүүргэнэ. Тиигэжэ түрүүшын дүрбэн үдэрэй туршада 60 гектар шэниисэ һайн шанартайгаар подборщигоор суглуулаа.

Зарим газарай орооһото культуранууд комбайнаар сэхэ хадахаар болоо. Һаяхан хара тараяе комбайнаар сэхэ хуряажа оробо. «С-6» комбайнаар сэхэ хуряажа, комбайнер Леонид Фёдоров үдэрэйнгээ нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

Шэнэ ургасын тараян колхозой ток дээрэ сэбэрлэгдээд, складта оруулагдана.

Оролдосотой бэрхэ ажалшан, тарая тушаажа абадаг комсомолка Люба Угрюмова үдэр һүни гэнгүй, эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилнэ.

— Амяарлан хуряагдаһан тараян сэбэр, хуурай байна. Гансал зернопультээр сэбэрлээд лэ, складта оруулнабди, — гэжэ нүхэр Угрюмова хоорэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Бэрхэ комбайнер П. И. Засухин амяарлан хуряагдаһан тараян подборщигоор суглуулагдахаар болоо гү гэжэ шалгажа байна. 2. Тарая тушаан абагша Л. Угрюмова.

Г. Григорьевой, В. Васильевай фото-текст.

Тоог дээрэхи ажал эмхидхэгдэнэгүй

Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина колхоздо тарая хуряалга эхилһээр олохон хоножо байна.

Колхозой ехэ тоог дээрэнь мүнөө 400-гаад центнер шэнэ ургасын тараян сугларшанхай. Тоогойнь шала цементээр хушагдаагүй, машинатай тарая шэгнэжэ абахаар тусгаар шэгнүүргүй. Тэндэ нэгэ веялкээр тарая сэбэрлэхэдээ газар хороогүй. «Кузбасс» гэжэ тарая хатаадаг машина зарим частьнуудгүйһээ боложо хүдэлнэгүй. Тиимэһээ гүрэндэ нэгэшье центнер тараян тушаагдаадүй.

Д. Осипов.

Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ

Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудта силос даралга хангалтагүйгөөр ябуулагдана

Һүүлэй жэлнүүдтэ Зэдын аймагай колхозууд малай ашаг шэмэ ехээр дээшэлүүлээ. Һү ехээр һаадаг, нооһо ехээр хайшалдаг болоо. Хоёрдохи зоно соо һү һаалгаар Үшөөтэйн МТС бултанһаа һайн үрэ дүн туйлажа, республикын Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг мүнөө абанхай. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ һү һааһан колхозууд бии. Эдэ бүгэдые яагаад туйлааб гэхэдэ, аймагай колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ малай үбһэ тэжээл ехээр бэлдэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ, мүн шэмэтэ тэжээлшье ехээр бэлэдхэгдэһэн байгаа.

Гэтэр, мүнөө жэлдэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри аймаг дотор аргагүй муугаар ябуулагдаа, мүнөөшье иимэ байна. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо мүнөө жэлдэ хоёр дахин бага үбһэн бэлдэгдээ, силос удаанаар дарагдана. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, колхозуудта ажалай эмхидхэл, журам муу, бии байһан техникэ хүсэд ашаглагданагүй гэжэ һаяхан болоһон партиин айкомой пленум дээрэ тэмдэглэгдэһэн байгаа.

Эдэ олон колхозуудта эдэ хүдэлмэринүүдэй алинданшье хубилалта болоод орхиногүй, юумэнийнь нобшо удаанаар хэгдэнэ. Энээниие нэгэ иимэ баримтаар харуулаябди.

Август һарын һүүлэй нэгэ үдэр.. Гэгээтэ, Сагаатайн эхинүүдэй үндэр уула хадын оройдс сагтаашье хайлашаха һаа, нэгэ үглөөгүүр саһан сайбайн харагдажа байба. Наранай дээрэ гараад, үглөөнэй 8 сагай дүтэлжэ байхада Гэгээтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын таһаг соо хүн олон, зариманиинь ороно, гарана. Орой болохо бүри хүн олошорно. Эдэнэр бултадаа эрэшүүл. Эдэнэй дунда колхозой элдэбын хүдэлмэридэ ябадаг хүнүүд бии хэбэртэй. Бултал тэрэ үдэр хэхэ хүдэлмэри тухайгаа хэлсэхэеэ ерэһэн байна. Эдэ бүгэдые урда үдэшэнь колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Ширабонтой шиидхэхээр байгаа.

Тэрэ үглөөгүүр арба гаран хүнүүд нилээдгүй удаан правлениин байшан соо хөөрсэглэжэ байһанаа тараа һэн. Эдэ арба гаран шииираг хүнүүд полидо гараад хүдэлөө һаа, хэмгүй ехэ ажал бүтээхэ байгаа. Иигэжэ ажалдаа булта гараад хам орожо хүдэлбэ аабы гэхэдэ, баһал биранагүй. Колхозой центрэй зүүн урда хадын эбэртэхи наран сэсэг хуряажа ябаһан кукурузын комбайн 11 сагһаа ябажа эхилээ. Энээнэй шалтагаан юун бэ гэхэдэ, нэгэ бага эбдэрэл болоо, тиигээдшье агрегадта хүдэлдэг хүнүүд ажалдаа орой гараа. Эдэ бүхы эмхигүй байдал дээрэһээ силос даралгын, мүн үбһэ хуряалгын хүдэлмэри эндэ яаха аргагүйгөөр удаараа. Нёдондо энэ үедэ 3000 гаран центнер үбһэ бэлэдхээд, 1000 гаран тонно силос дараад байгаа һаа, мүнөө энэ колхоз алиеншье ханигүй багаар бэлдээ. Оройдоо 580 центнер үбһэ бэлдээ, 760 тонно силос дараа. Августын дүүрэжэ, сентябриин гаража байхада эндэ аяар 140 га кукуруза хуряагдаагүй байгаа. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд сагай уларил муу байһан дээрэһээ иимэ юумэн болоо гэжэ тайлбарилха һанаатай. Теэд үнэхөөрөө шалтагааниинь энэ бэшэ.

Тус колхоздо тэжээл бэлэдхэлгын иимэ ехэ гээгдэлтэй байһанай шалтагаан юун бэ гэхэдэ, ажалай эмхидхэл муу. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чимитов өөрөө ехэ оролдосо гаргабашье, хүнүүдтээ эрилтэ багатай, юумэеэ бултыень шахуу бэеэрээ бүтээхэ гэжэ оролдоно. Тусхай хүдэлмэри даажа ябаһан хүнүүдэй (бригадирай, фермэ даагшын) үүргэ, харюусалга дээшэлүүлээ һаань, ажалынь урагшатай байха һэн. Колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Балданов хам оролсонгүй, бэеэ абангишаг байдаг байна. Гадна, МТС-эй техникэ бүтээсэ багатайгаар, мууса хүдэлнэ. Энэ колхоздо силоснэ хоёр комбайн хүдэлнэ. Теэд үдэртөө миил 50 тонно силос дарагдана. Гурбадахи комбайн МТС-һээ асарагдаһан аад, комбайнергүй байна.

«Комбайн эбдэржэ, урагшаа ябанагүй, нэгэшье үдэр хүсэд хүдэлөөгүй, тракторна бригадада журамгүй, эхи захагүй» гэжэ колхозой комплексно бригадын брагадир нүхэр Ширабон гомдоно. Энэнь зүйтэй. Тракторна бригадын бригадир нүхэр Дашижапова учётчигтоо үгэеэ дуулгажа ядаад, колхозой правленидэ ерэжэ гомдоно. Эдэ мэтын багашье юумэн һаа, ажалда ехэ һаад татана. Гадна МТС-эй дирекциин зүгһөө шалгалта хиналта хэнгүй, зүндэнь орхидог байна. Эндэхи комбайнууд саг үргэлжэ эбдэрээд һаатана бэшэ, харин бага зэргын юумэнһээ болоно. Теэд энээниие ябууд зайсуулха аргатайшье һаа, тиигэдэггүй байна. МТС-эй главна инженер нүхэр Дагаев эдэ бүгэдэндэ хайхарамжагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Юрэнхыдөө энэ халуун хүдэлмэриин үедэ колхозойшье, МТС-эйшье зүгһөө хүдөө ажахын шухала хүдэлмэриие шамдуу дүүргэхэ гэһэн оролдолго бага байна. Мүнөө иимэ үедэ колхозой хэдэн олон хүн ажалда гаранагүй.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри ганса энэ колхоздо иимэ бэшэ, харин Үшөөтэйн МТС-эй хэдэ хэдэн колхозуудта ядуу тулюур байна. Гэгээтын Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо силос даралга бүришье удаанаар ябуулагдана. Эндэ баһал силоснэ комбайнуудынь элдэбын шалтагаанаар һаатадаг байна.

Үглөө мүнөөгүй саһан хюруугай унахаяа байхадань энэ колхоздо тариһан кукурузаяа шамдуу хуряажа абахые оролдоногүй. Наратай дулаан үдэршье силоснэ комбайниие хэдэн механизаторнууд заһажа носожо үнжэнэ. Мүн Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо баһа иимэрхүү баримтанууд үзэгдэнэ.

Партиин айком, аймгүйсэдком үдэр бүри силос дараха даабари колхозуудта үгэнхэй. Мүнөө дээрээ энэнь нэгэшье колхоздо дүүргэгдэнэгүй. Үшөөтэйн МТС-эй дирекци анханһаа силос даралгын эхилхэһээ хойшо силоснэ комбайнуудаа бүтээсэтэйгээр хүдэлгэхэ хэмжээ абаагүй, комбайнернууд дутуутай байгаа. Энэ шалтагаанаар МТС-эй хашаа соо силоснэ 4 комбайн, тэдэнэй хоёрынь үшөө хабсарагдаагүй хэбтэнэ. Силоснэ комбайнуудые үдэр һүнигүй хүдэлгэхын хойноһоо колхозуудайшье, МТС-эйшье зүгһөө зохихо хэмжээн абтаагүйһөө гадна эдэ агрегадуудынь бүхэли үдэр соо хүсэд хүдэлгэгдэнэгүй. Иимэ байхадаа энэ хүдэлмэриин удаарһаниинь гайхалтай бэшэ. Эдэ мэтын дутагдалнуудые усадхажа, ойрын үдэрнүүдтэ силос даража дүүргэхэ хэмжээ абахаар болоо.

Д. Жугдурова, манай тусхай корреспондент.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һү, мяханай түлөө оролдонобди

Хүдөө ажалые түсэблэхэ шэнэ гурим хадаа колхоз доторойнгоо арга боломжонуудые болон нөөсэнүүдые хүсэдөөр элирүүлжэ, таряа талха, мяха, тоһо, һү бүри ехээр абаха хэрэгтэ олониитэ колхознигуудые элсүүлэн хабаадуулха арга олгоһон байна.

Түсэблэлгын энэ шэнэ гуримай һайн талые хүсэдөөр хэрэглэхэ тушаа манай колхозой партийна организаци ехэхэн оролдолго хэшээл гаргажа байна. Үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохо, мяха абалгаяа али болохо аргаар ехэдхэхэ зорилго нэн түрүүн бэелүүлхэ гэжэ манай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд, комсомолшууд, олониитэ колхознигууд шиидэһэн байгаа. Тиихын тулада малдаа элбэг ехээр тэжээл бэлдэхэ, эхэ малнуудаа дулаан һайн байраар хангаха шухала байгаа. Энэ зорилго түрүүшын ээлжээндэ шиидхэхэ гэжэ колхозой правлени, партийна организаци тэмсэжэ эхилээ һэн.

Гушамянгатан коммунист И. И. Болдогоевой колхозыемнай хүтэлбэрилжэ эхилһэнһээ хойшо ажал хэрэгүүднай эли бодо һайжаржа эхилээ һэн. Колхознигуудай ажалай эмхидхэлэй һайжарһанай, һү һааһанайнь, мяха ехээр абаһанайнь түлөө колхознигуудые урмашуулдаг болоһоной ашаар бүри нёдондо малай ашаг шэмэ дээшэлжэ эхилһэн юм.

Тиибэшье, эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ һү, мяхан багаар абтадаг байба. Малдаа эдюулхэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын тулада энэ жэлдэ манай колхоз 90 гектарта кукуруза, 50 гектарта наран сэсэг, хартаабха, 200 гектарта зелёнко тариһан байна. Үнеэдэй, тугалай, нугаһадай, туулайн байрануудые, силоснэ түхеэрэлгэнүүдые энэ жэлдэ шэнээр бариха гэжэ колхозой правлени, партийна эхин организацимнай шиидээ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохын тулада манай партийна организаци эрхим коммунистнууд нүхэд С. Коменданов, Б. Балданов болон бусадые мал ажалда эльгээһэн байна. Мүнөө мал ажал дээрэ 9 коммунист, гуша шахуу комсомолшууд хүдэлжэ байнхай.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые һаядаа хүсэхэ гэһэн партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын уряае парторганизацимнай коммунистнууд, манай колхознигууд бултадаа халуунаар дэмжэжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ ямар аргаар ехэ һү, мяха абадаг болохо тухай ехэ бодомжотойгоор хэлсэжэ үзэһэн байгаа. Малаа тэжээлээр болон байра байдалаар һайнаар хангажа, тэдэнэйнгээ ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжоёо нарин нягтаан тооложо үзөөд, манай колхозойхид иимэ уялга абаһан байна: эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 1957 ондо 120 центнер һү, 35 центнер мяха, 1960 ондо 350 центнер һү, 100 центнер мяха абаха.

Энэ харюусалгатай уялгаяа дүүргэхын тулада манай парторганизациин коммунистнууд колхознигуудай дунда эмхидхэлэй болон ниитэ политическэ хүдэлмэри һайса ябуулна. Мүнөө үедэ 18 коммунист агитатораар хүдэлдэг. Тэдэнһээ гадна манай колхоздо Корсаковай дунда һургуулиин хэдэн багшанар агитаторнуудаар хүдэлдэг юм.

Совет ороной гадаадын ба дотоодын һонин тухай, Коммунистическэ партиин политика тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, манай агитаторнууд хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дуршэл тухай һаалишад, малшад, гахайшадта хөөрэжэ үгэдэг юм. Манай колхоздо бүхы хонидоо искусственна аргаар ороондо оруулдаг, үнеэдээ хайдагаар һаадаг болонхой. Искусственна аргаар хонидые үрэжүүлдэг болоһоной ашаар 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга энэ жэлдэ абахабди. Эхэ гахай бүриһөө 10 поршоонхо абаад байнабди. Жэлэй дүүрэтэр үшөө олохон поршоонхо абахабди.

Абаһан уялгануудайнгаа нилээд ехэ, харюусалгатай байһаниие һайса мэдэржэ, манай партийна организаци колхознигуудай дунда, илангаяа малшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөө һайнаар, тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ гэжэ оролдоно. Һаалишадай уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байһаниинь һара бүхэндэ шалгагдажа байдаг. Абаһан уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухайгаа июль соо колхознигуудай ниитын суглаан дээрэ, август соо партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, элирүүлһэн дутагдалнуудаа усадхаха талаар хэмжээ абаабди.

Даалгабариһаа үлүү һү һааһан һаалишадые урмашуулжа, һара бүхэндэ 50-һаа 100 литр хүрэтэр һү үгэдэгбди. Мүн абаһан хурьга, тугалнуудаа, поршоонхонуудаа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлһэнэй, мал таргалуулһанай түлөө малшад нэмэлтэ түлбэри абадаг болонхой.

Тиигэжэ малшаднай урма хэшээлтэйгээр хүдэлжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Манай колхозой һаалишад энэ жэлэй үнгэрһэн 8 һара соо үнеэн бүриһөө 1159 литр һү һаагаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 280 литр һү үнеэн бүриһөө ехээр һаагаад байна. Колхознай гүрэндэ һү тушааха түсэбөө үни дүүргээд, 170 мянган литр һү гүрэндэ худалдаад байна. Жэлэй дүүрэтэр 150 мянган литр һү үшөө худалдахабди.

Малаа таргалуулжа, һайн шадалтайгаар гүрэндэ тушааха хэрэгтэ анхарал ехээр табигдана. Бэлшээн таргалуулагдажа байһан мал һара бүри шэгнэгдэдэг. Нүхэр Ф. Аташугай даажа байһан гүүртын 200 гаран мал июнь, июль һарада сүүдхэ бүридэ мянга гаран граммаар нэмэһэн байна. Мяха ехээр абадаг болохын тулада энэ жэлһээ эхилжэ манай колхоз нугаһа, туулай үсхэбэрилжэ эхилээ. Колхоз гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэб мүн лэ 80 процент шахуу дүүргээд байна.

Гахай олоор тэжээдэг боложо эхилээбди. 1960 он хүрэтэр 40 эхэ гахайтай, тэрээнһээ гадна нэгэ дахин түрөөд шахагдаха 60 эхэ гахайтай болохобди. Гадна жэл бүхэндэ гүрэндэ 350—375 центнер шубуунай мяха тушаахын тулада нугаһадайнгаа тоо 15 мянга хүргэхэбди. Эхэ туулайн тоо 200 толгой болгохобди. Жэл бүхэндэ 4—5 мянган туулай тушаахада нилээд ехэ мяхан абтаха болоно.

Һү, тоһо, мяха ехээр абахын тулада нэн түрүүн ашаг шэмэтэ малаа элбэг тэжээлээр, һайн байра байдалаар хангаха шухала гэжэ манай колхозой коммунистнууд, комсомолшууд болон бүхы колхознигууд һайса ойлгоно. Үнеэн бүхэндэ 4 килограмм үбһэ, 3 килограмм зелёнко, 4 килограмм солоомо, 10 килограмм силос үдэр бүхэндэ эдюулхээр тэжээлээ бэлдэжэ байнабди. Бороотой хуратай зун болоно, үбһэ хуряалга ехээр һаатуулбашье һаань, тэжээл бэлдэхэ түсэбөө манай колхоз һаядаа дүүргэхэнь. Кукурузын ургасын муу гарабашье һаа, хээрын ногоогоор, наран сэсэгээр силос ехээр дараха гэжэ оролдожо байнабди.

Малай олон байра баригдана. 200 үнеэнэй байха дүрбэн рядтай байра, 165 тугалай байха байра баригдажа дүүргүүтэй байна. 3000 нугаһанай байра, туулайн фермэ, 25 эхэ гахайн байра, тэжээл бэлдэхэ кухни, 500 тонно силосэй багтаха цементированнэ траншей баригдаа. Элбэг тэжээлтэй, һайн байратай болоод байхадаа манай колхоз 1958 ондо үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаажа шадаха.

Колхознигуудай ажалай журам һайжаруулха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлабашье һаа, манай партийна организациин хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар эмхидхэгдэдүй. Абаһан уялгануудаа һайнаар дүүргэгшэд тухай ханын һонин болон «Дайшалхы хуудаһануудта» багаар бэшэгдэнэ. Зарим агитаторнууднай партийна даалгабаряа үшөө һайнаар дүүргэнэгүй, хөөрэлдөө үсөө үнгэргэнэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй.

Манай колхозой коммунистнууд болон бүхы колхознигууд 1957 ондо абаһан уялгаяа дүүргэжэ, Агууехэ Октябриин 40-дэхи ойн һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүнөө тэмсэжэ байна.

С. Х. Баженов, Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ

Гэр барилгада

1956—1960 онуудта орон дотороо байрын гэр олоор барижа, ашаглалгада оруулха гэһэн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие бэелүүлхэ хэрэгтэ Бурмонкоопсоюз ехэхэн анхарал табина. Республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй байха гэр байрануудай барилгада энэ жэл нёдондонойхидо орходоо 3 дахин шахуу ехэ мүнгэн һомологдоо.

Мүнөө республикымнай худалдаа наймаанай хүдэлмэришэд байрын гэр хаа хаанагүй эршэмтэйгээр барижа байна. Сэлэнгын, Заиграйн, Кабанскын, Ториин аймпотребсоюзууд өөһэдынгөө хүдэлмэрилэгшэдтэ 2—2 квартиратай нэгэ-нэгэ гэр барижа дүүргээ. Тиихэдэ Зэдын, Кударын, Хойто-Байгалай болон бэшэ аймагууд хамта 20-ёод гэр барижа байна.

Мүн Бурмонкоопсоюзай барилгын бригадын хүсөөр сэмбын фабрикын дэргэдэ 8—8 квартиратай 2 гэр бодхоогдожо байна.

—СССР дотор гэр байра олоор бариха тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол ажалшадта парти, правительствымнай ехэхэн анхарал хандуулжа байдагыень үшөө дахин гэршэлнэ. Тиимэһээ бидэ барилгашад энэ тогтоолдо харюу болгон, барижа байһан 8—8 квартиратай 2 гэрээ Октябриин революциин ойн һайндэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө оролдожо байнабди,— гэжэ барилгын бригадын бригадир нүхэр Кушнарев мэдүүлнэ.

Тиихэдэ Бурмонкоопсоюзай барилгын управлениин Гурульбын модоной участок барилгын модо бэлэдхэхэ түсэбөө мүн лэ Октябриин революциин һайндэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, мүрысөөнэй эршые улам шангадхажа байна. Тус участогай олохон хүдэлмэрилэгшэд өөһэдтөө гэрнүүдые олоор барина. Энэ хэрэгтэнь барилгын управлени туһална.

Д. Колмаков.

Һайнаар ажалладаг дархан

Бата Дондуков оролдосотой ажалаараа «Эрдэм» совхоздо суурхана. Элдэб янзын хэрэгсэлнүүдһээ эхилээд аса, тармуур хүрэтэрөө дархан Батын гараар бүтэдэг юм.

Мүнөө таряа хуряалгын түлэг үедэ таряа шэрэхэ хайрсаг, веялкэ болон бусад зэр зэмсэгүүдые заһана.

Тиигэжэ дархан Бата Дондуков табитай болобошье, үдэр бүриингөө нормо 100—180 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ажалай һайн жэшээ харуулна.

Ц. Бадлуев.

Библиотекэмнай Октябриин һайндэртэ бэлдэнэ

Революциин урда тээ Бурят-Монголой хүдөө нютагуудта нэгэшье библиотекэ байгаагүй һэн. Тиихэдэ Кяхта, Дээдэ Үдэдэ бии байһан библиотекэнь тулюур муухан байһан юм. Совет засагай түрүүшын жэлһээ эхилжэ хүдөө нютагуудта арадай библиотекэнүүд байгуулагдажа, библиотекэнүүд һайнаар хүдэлдэг болоо һэн. 1920 оной январиин 1-дэ Красный Ярта, Жаргалантада, Посольско, Тарбагатайда, Кульскда, Урлугта, Троицкасавскада библиотекэнүүд бии болоо һэн. Мүн удаадахи жэлнүүдтэ хүдөөгэй соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай дэргэдэ хэдэн библиотекэ байгуулагдаһан юм.

1927 ондо республика дотор 82 библиотекэ хүдэлжэ байгаа бэлэй. Илангаяа дайнай һүүлдэ республикадамнай библиотекэнүүд олошорһон байна. Мүнөө Бурят-Монголдо гансал олониитын 450 шахуу библиотекэ бии болонхой. Библиотекэнүүдэй олошорхотой хамта ном олон боложо, улам олон хүнүүд тэдэниие уншадаг болонхой. Олониитын 408 библиотекэ 1956 ондо 2 миллион 48 мянга хахад номтой болонхой байгаа.

Олониитэ ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэдэнь, советскэ патриотизмын үзэлөөр, ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадагаар тэдэниие хүмүүжүүлхэдэнь советскэ библиотекэнүүд партидаа туһалдаг. Ажалшадай өөһэдөө эрдэмээ дээшэлүүлхэдэнь, мүн наука, техникын, искусство болон литературын элдэб һалбаринуудаар эрдэм һургуули олоходонь манай библиотекэнүүд ажалшадтаа айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлдэг гээшэ.

Библиотекэнүүдые арад зоной болгохо гэһэн В. И. Ленинэй һургаал заабариин ямараар бэелүүлэгдэжэ байһыень Горькиин нэрэмжэтэ республикын библиотекын хүдэлмэри дээрэ элеэр харуулжа болоно. Горькиин нэрэмжэтэ республикын библиотекэ хадаа БМАССР-эй эгээн олон номтой, Бурят-Монголдо эгээл түрүүн байгуулагдаһан олониитын библиотекэ юм. Нёдондо жэлэй сентябрьда энэ библиотекын байгуулагдаһаар 75 жэл гүйсөө. Мүнөө городой түймэр сарадаг командын байдаг байшан соо 1881 оной сентябрьда олониитын энэ библиотекэ анха түрүүн нээгдэһэн юм. Эндэхи нютагай зон: Д. А. Мельников 809 том ном, журналнуудые библиотекэдэ бэлэг болгон үгэжэ, А. П. Лосевой уг залгаламжалагшад 110 хэһэг ном библиотекэдэ үгэжэ, номойнь түрүүшын фонд байгуулаа һэн.

Оройдоол 1882 онһоо эхилэн энэ библиотекэ номуудые абадаг болоһон юм. 26 газетэ, журнал эндэ ерэдэг болобо. Тэрэ үедэ библиотекэ олоной гэжэ тоологдодогшье һаа, эгээлэй хүнэй тэндэ орохо гээшэ ехэ хэсүү байһан юм. Бүхы уншагшад гурбан шатын болон хубаарилагдажа, тэрэ сагайхяар ехэ мүнгэ оруулха ёһотой байгаа. Тиихэдэ номой сэнгэй ехэ болохо бүри улам ехэ мүнгэн оруулагдаха ёһотой байба. Жэшээнь, журнал, газетэнүүдые уншахаяа библиотекэдэ нэгэ дахин ороһон хүн 20 мүнгэ түлэхэ ёһотой байба. Иимэ байхадань ажалша зоной библиотекэ ерэжэ ном, журнал уншаха аргагүй байһаниинь ойлгосотой. Тиимэһээ купецүүд, ехэ ноёд, түшэмэлнүүд болон шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд библиотекын гол уншагшадынь байһан юм. Мүнөө республикымнай бүхы ажалшад ямаршье библиотекэһээ номуудые түлөөһэгүйгөөр абаха эрхэтэй байхаһаа гадна, хаанашье ажаһуудаг һаа, манай республикын библиотекэһээ ном захюулжа абаашаха эрхэтэй юм.

Мүнөө манай библиотекэдэ нэгэ үдэрэй туршада дунда зэргээр 650-һаа 800 хүрэтэр хүн орожо ном уншана. Тиихэдэ 1908 ондо жэл соо 4 мянган хүн энэ библиотекэдэ орожо ном үзэһэн байгаа. Харин мүнөө долоон хоногой туршада 4 мянган хүн манай библиотекэһээ ном абадаг болонхой.

Бурят-Монголой автономно республикын тогтожо, ниитэ зоной городой библиотекын республикын болгогдоходонь, 12 мянган хэһэг номтой, 320 хүн сат үргэлжэ ябажа ном уншагшадтай байгаа бэлэй.

Республикын байгуулагдаһанай һүүлээр библиотекын номойшье, ном уншагшадайшье тоо нилээд олошорбо. Мүнөө библиотекэмнай 230 мянган номтой, 12 мянга шахуу уншагшадтай болонхой.

1956 оной туршада 166977 хүн библиотекэдэ орожо ном үзэһэн, тэдээндэ 300 мянга шахуу ном үгтэһэн байгаа. Библиотекын номой, мүн уншагшадайнь тоогой олошорхотой хамта ябуулдаг хүдэлмэриншье тад ондоо болоо.

Манай библиотекын уншалгын залай хүдэлмэрилэгшэд олониитын хүдэлмэри уншагшадай дунда ябуулдаг, литературна вечернүүдые, уншагшадай конференцинүүдые үнгэргэдэг, Бурят-Монголой уранзохёолшодые уншагшадтайнь уулзуулдаг байна. Мүн уншалгын зал соо лекцинүүд уншагдадаг, библиографическа шэнжэлэл хэгдэдэг, выставкэ эмхидхэгдэдэг, гадна шухала шухала темэнүүдээр зарим үдэрнүүдтэ олон номууд стол дээрэ табигдадаг байна. 1957 оной түрүүшын хахадта библиотекэдэмнай 12 литературна вечер болон уншагшадай конференци үнгэргэгдөө, 8 лекци уншагдаа, 22 литературна шэнжэлэл хэгдээ. Уранзохёолшодтой хэдэн уулзалганууд эмхидхэгдээ.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд сат үргэлжэ предприяти, эмхи зургаануудта ошожо, ном тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, элдэб мэргэжэлнүүдээр номуудые суглуулжа, выставкэ эмхидхэдэг байна.

Библиотекын методическа кабинет хадаа хүдөөгэй, районно библиотекэнүүдтэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг, библиотекын хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэдэнь хүдөөгэй болон районно библиотекэнүүдтэ туһалдаг, оронойнгоо болон республикын түрүү библиотекэнүүдэй дүй дуршэлые дэлгэрүүлдэг юм. Манай республикын ямаршье нютагта һуудаг хүн библиотекэһээ ном захюулжа, 45—60 хоногой туршада хэрэглэхэдэнь болохо юм. Энэ жэлдэ 230 библиотекэ, 54 уншагша манай библиотекэһээ ном захюулжа абаашаһан байгаа. Тэдэнэй тоодо гол түлэб дээдэ һургуулинуудта заочноор һурагшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон багшанар оролсоно.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе угтуулан, манай библиотекэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. Урда урдынхидаа орходоо, В. И. Ленинэй зохёолнуудые уншадаг, мүн марксистско-ленинскэ һургаалые тайлбарилһан олон номуудые олоор уншадаг болоо.

Октябриин революцида, СССР-тэ коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ зорюулагдаһан номуудые зоной дунда дэлгэрүүлхэтэеэ хамта бидэнэр Октябриин революциин, мүн граждан дайнай Бурят-Монголдо болоһон тухай, тэрэшэлэн манай республика дотор социализмын яажа байгуулагдаһан тухай номуудые олоор уншуулхые хүсэнэбди.

Д. Жарков.

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директор.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

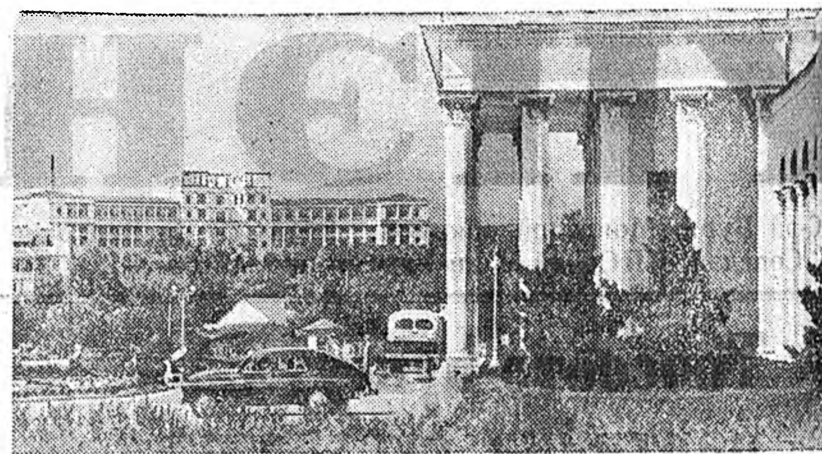

Грузинска ССР. Совет засагай үедэ Цхалтубо гэжэ курорт танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Ваннада ородог байшангууд, гоё һайхан санаторинууд, болбосон түхэлтэй гостиница эндэ баригданхай. Революциин урда тээ Цхалтубода нэгэ доро оройдоол 130 хүн амарха аргатай байһан юм. Тэдэнэр модон гэрнүүд соо байдаг байгаа. Мүнөө курорт 2950 һууритай 14 санаторитой болонхой. Мянган һууритай 6 санатори үшөө баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Курортын «Тбилиси» гостиницын юрэнхы түхэл харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

„Коммунист" гэжэ Саратовай областной газетын байгуулагдаһаар 50 жэл гүйсэбэ

Саратовай областной партийна организациин орган—«Коммунист» газетын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг Саратовта сентябриин 3-да болоо.

Газетын 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитет тэрэниие амаршалаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум «Коммунист» газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа.

Тэрэшэлэн редакциин, типографиин болон газетэнүүдэй хэблэлэй хэдэн хүдэлмэрилэгшэд орден, медальнуудаар шагнагдаа.

(ТАСС).

Шэнэ ургасын свёклоһоо сахар абтана

Киргизиин сахарай заводууд шэнэ ургасын свёклоһоо түрүүшын хэдэн тонно сахар сентябриин 3-да абаа. Мүнөө жэлдэ сахарай заводууд 12 миллион центнер свёкло буйлуулжа, нёдондонойхидо орходоо 2,5 миллион пүүд ехэ сахар абаха түсэбтэй юм.

(ТАСС).

Ф. Э. Дзержинскиин дурасхаалда

Коммунистическэ партиин болон Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша Ф. Э. Дзержинскиин түрэһөөр 80 жэлэй ой сентябриин 11-дэ гүйсэхэнь.

Дзержинскиин сүлэлгэдэ байхадаа һууһан Кайска районой (Кировскэ область) ажалшад коммунизмын түлөө гайхамшагта тэмсэлшые мартадаггүй. Феликс Эдмундовичые эндэ байхадань хараһан хүнүүд мүнөө мэндэ юм. Тэдэнэр Дзержинский тухай залуушуулда халуунаар хөөрэжэ үгэдэг. 80 гаран наһатай үбгэжөөл колхозник П. И. Божков Дзержинскиин сүлэлгэһөө тэрьелхэ түсэб зохёоходонь туһалаа һэнби гэжэ хөөрэдэг. Тэрэ үедэ Дзержинскиин байһан гэр мүнөөшье болотор Кай тосхондо байһаар. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, студентнэр, пионернүүд болон һурагшад энэ гэртэ хододоо орожо байдаг. Ф. Э. Дзержинскиин түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулан Кай тосхоной библиотекэ выставкэ нээгээ.

(ТАСС).

Кировскэ область. Свечинскэ МТС-эй комбайнер Николай Береснев, тэрэнэй туһалагша Леонид Сенников зун, намарай туршада 350 гектарай орооһо таряа хуряаха уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Береснев Л. Сенников хоёр «Искра» колхоздо хүдэлжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Казахстанай хонид олошорно

Мүнөө Казахстанай колхоз, совхозуудта 23 миллион хонид бии юм. 8 жэлэй туршада тэдэнэй тоое 50 миллион хүргэхэ гэжэ хараалагдаа.

Энээнһээ хойшо хабар, намарай туршада хонид олон жэлдэ ургадаг таримал ногоондо адуулагдаха, харин зунай тэндэ нэгэ жэлэй таримал ургасада, тэрэ тоодо кукурузада адуулагдаха юм. Иигэжэ хонёо харууһалһанайнгаа ашаар зарим совхозууд 15 процентээр ехэ нооһо хайшалдаг болоо. Тиихэдэ хурьгад сүүдхэ соо 200—250 граммаар нэмэнэ.

Казахстанай астрономууд экватор мордобо

Бүмбэрсэг дэлхэй шэнжэлхэ түсэбэй ёһоор Казахска ССР-эй Наукануудай академиин астрофизикын институт ехэ хүдэлмэри ябуулна. Институдай хэдэн хүдэлмэрилэгшэд Египет мордоо. Тэдэнэр экваторай хажууда Асуан гэжэ хадада байрлажа, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулха юм.

Экспедици зургаан хүнһөө бүридэнэ. Институдай директор академик В. Г. Фесенков делегациие толгойлно. Казахстанай эрдэмтэдтэ али болохо туһаламжа байха шадалаараа үзүүлхэбди гэжэ бүмбэрсэг дэлхэй шэнжэлхэ талаар Египедэй национальна комитет астрофизикын институдта мэдээсэбэ.

Эрдэмтэдэй энэ аяншалгань гурбан һара үргэлжэлхэ.

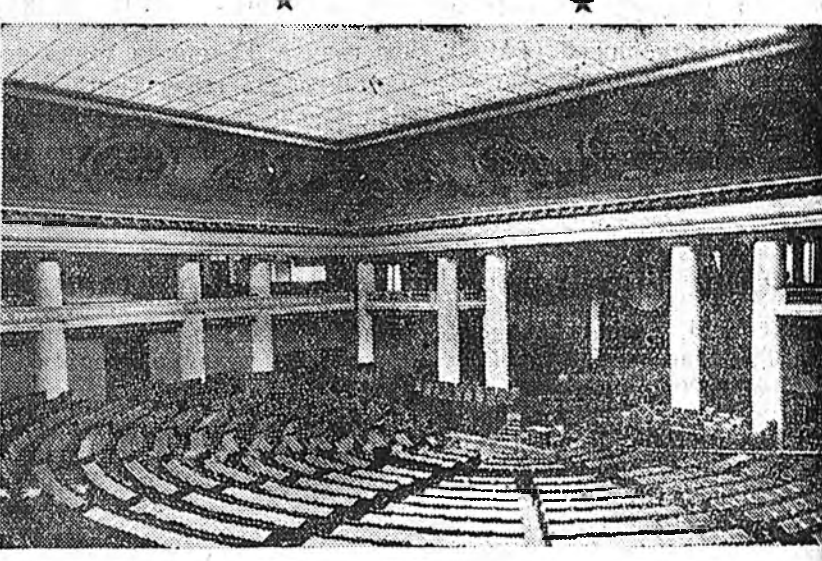

Ленинград. 1918 ондо Учредительнэ суглаанай болоһон Таврическа Ордоной зал харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын түлөө!

НҮХЭД ХОНИШОД! Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ түсэбөө ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэе

★ ★ ★

Ажалдаа абьяастай хонишон

Ринчин Цыденов Ториин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо …агша хонишоноор ажалладаг. …ажал дээрэ хүдэлмэриляжэ, …ээд ехэ дүршэлтэй болоһон …хонишон тус колхозой эрье …ные олон жэл соо харууһалжа, …амжалтануудые туйлажа бай… Отарадань 500-гаад хонин тоо…доно.

…эгшэн нютагай орьёл торьёл …нуудаар, хабшуу уйтан жал…удаар, модо шулуун соогуур …зуугаад хонидые харууһалха …, Боргой, Сэлэнгын үргэн …ам талануудаар мянга гаран …харууһалһанһаа өөрэгүй гэ… эндэхи хонишод хэлсэдэг. Энэнь …зүб.

Ринчин Цыденовэй отара Хой… Дабаанай ара модон соо зуһа… Горхон гэжэ хабшуу хүнды …үбэлжэдэг юм. Гэбэшье, эдэ …ные дүршэлтэй хонишон ха…ла абан, бэлшээриингээ газа…шэлэн олоод, хонидоо хирэ… болоод лэ тэндээ һэлгэжэ …уулдаг заншалтай.

…нгэрһэн жэл колхозой правлени …деновтэ дүршэлтэй хонишон …ремжит Цыбеновае туһалаг…ар үгэһэн юм.

— Би арба гаран жэл соо хонин …ал дээрэ хүдэлжэ байнаб, теэд …чин шэнги түргэн бушуу, ажал… абьяастай, урин номгон хүн… нэгэшье ушараагүйб,—гэжэ Цы…жит Цыбенова бэшэ колхозни…даа хөөрэдэг. Хэлэхэншье зүб. …ишон Цыденовэй ажал хүдэл…ние харахада баярламаар. Хо…ой байра хододоо ариг сэбэр, …аа хорёонуудынь һайнаар за…барилагдаһан байдаг. Зунайн… үбэлэйншье байра бусад ота…удай байрада орходоо үлүү …аар харагдадаг. Дүршэлтэй …ишод хэхэ ажал хүдэлмэреэ …шэн хэлсэдэг, үбэлэй үедэ хо…оо ээлжэлэн харюулдаг юм. …лхозой эрхим хонишодой орол…отой ажалайнь үрэ хони хайша…гын, гүрэндэ мяха тушаалгын …эрхим дүнгүүдые харуулба.

Энэ отарын табан зуугаад хонид… толгой бүриин хоёр килограмм …бэн зуун грамм нарибтар, шэ…бтэр нооһон хайшалагдажа, нё…донойхиһоо хонин бүриһөө та… зуун граммаар ехэ нооһон аб…ба. Ингэжэ ахалагша хонишон …чин Цыденов нооһо хайшалха …гаяа холо үлүүлэн дүүргээ.

…үн 100 шахуу эрье хонин тус …таа 55—60 килограмм шэгнүүр…гээр гүрэндэ тушаагдаба. Оролдосотой хонишод энэ амжалтаараа һанаагаа амараагүй.

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй «Хонин һүрэгөө олошоруулжа, нооһо ехээр хайшалдаг болое» гэһэн уряа бэшэгые тус хонишод һайнаар дэмжэжэ, ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ амжалта туйлахабди гэжэ мэдүүлбэд.

— 1958 ондо отарынгаа хонидые толгой бүриин 60 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгожо, хонин бүриһөө гурбан килограмм нооһо заатагүй хайшалхабди,—гэжэ Ринчин Цыденов хөөрэнэ. Дээрэ дурсагдагша дүнгүүд дээрэһээ харахада, эндэхи хонишод хэлэһэндээ хүрэхэл байха.

Ямар аргаар энэ хонишон иимэ амжалта туйланаб гэхэдэ, нэн түрүүн хонидоо оролдосотойгоор, зүбөөр, зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалдаг юм. Зунай аяма халуунда хонидоо һэбшээ һалхитай хада уулада гаргажархидаг. Тиихэдэ үбэлэй янгинама хүйтэндэ бүтүү бүглүү жалга соогуур, саһа багатай хадын үбэрөөр харюулдаг. Дүршэл ехэтэй малшан хонидоо үглөөгүүр эртэ бэлшээридэ гаргаад, үдэшын боро хараан болотор ябуулдаг. Мүн хонидоо саг болзор соонь уһалха, амаруулха гээшэ шухалын шухала хэрэг юм. Гадна хонидойнгоо байрые саг үргэлжэ арюун сэбэр, зохид һайн байлгадаг заншалтай. Хонидтоо хужар болон дабһа ходо үгэжэ байдаг.

Иимэ оролдосотойгоор хүдэлһэнэйнь ашаар үнгэрһэн гурбан жэлэй турша соо отарадань нэгэшье эрье гарзалаагүй. Тэдэнь хододоо тарган байдаг.

Зунай сагта Ринчин Цыденов харууһалжа байһан хонидтоо гансааран шахуу тэжээл бэлэдхэдэг, тиихэдэнь Цыремжит Цыбеновань хонидоо һайнаар харууһалжа, улам таргалуулжа шададаг.

Мүнөө нүхэр Цыденовэй үбэлжөөнэй газаа гурбан томо һүри үбһэн жэрылдэжэ харагдана. Үбһэ ногоогоор силос дарагданхай. Мүн зелёнко болон солоомо бэлэдхэгдэжэ байна.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз Ринчин Цыденовэй эрхим ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, нэмэлтэ түлбэри, шангуудые барюулжа байдаг. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр дамжуулгын улаан тугхан тус отарада барюулагданхай.

М. Гончиков.

Малынь туранхай, мяха тушаалгань хангалтагүй

Закаменай аймагай колхозууд, малшад малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар шэнэ уялгануудые абаа һэн. Гол түлэб мал ажалтай энэ аймаг илангаяа мяха, һү абалгые ехэдхэхэ аргатайшье юм.

Аймагай «Победа» колхозыешье абаад үзэе. Энэ колхоз һүүлэй хоёр жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха, худалдагдаха малай гүүртэнүүдые зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнээ таргалуулан, шэгнүүрыень нэмээн тушаадаг болоо. Жэшээлхэдэ, энэ жэл бэлшээн таргалуулагдаха сарнуудые июнь һарада тушаахадань дунда зэргээр тус тустаа 303 килограмм татаа, заримань 400 килограммда хүрөө. Туранхай нэгэшье толгой мал тушаагдаагүй. Мүн урдань жэлһээ жэл бүри туранхай, тамир муутай аад, жэжэ мал тушаадаг Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө тарган мал, толгой бүриин 200 гаран килограмм шэгнүүртэй мал тушаагаа.

Гэхэ зуура, таряа таридаггүй, гансал мал ажалтай «Коммунизм» (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжитов С). «Байкал» (түрүүлэгшэнь нүхэр Батуев Б.) колхозууд малаа бэлшээн, шахан таргалуулха тухай хүсэд оролдолго гарганагүй. Эдэ колхозуудай бэлшээриингээ газар зүбөөр хэрэглээ һаань, хэдэн мянган толгой мал багтаахашье, садхаахашье. Теэд энэ бэлшээрээ хэрэглэжэ шаданагүй. Жэшээлхэдэ, малай зуһаланда оромсоор «Коммунизм» колхозой 4—5 гүүртэ мал (хамта 500—600 толгой) «Бүтүү Зэдэ» гэжэ бэлшээри муутай уйтан голдо зунай тэн болотор хөөрсэгэнэлдэн байгаад, ногооной шэмэтэйдэнь ондоо тээ һайн бэлшээридэ ябуулагдаагүй байшоо һэн.

Энээн дээрэһээ боложо энэ колхоз эбэртэ бодо мал тушаахадаа 145 толгой. малай 136 толгойе туранхай, тамир һулатайгаар, дунда зэргээр тус бүридөө 135 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагаа.

Мүн «Байкал» колхоз бэлшээн таргалууһан малаа июнь, июль һарануудта оройдоо 130 килограмм дунда зэргын шэгнүүртэйгээр тушаагаа. Тушааһан малайнь 27 процентнь туранхай, 20 процентнь туранхайшаг байшоо һэн.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Шаралдаев Б.) 140 толгой үхэр тушаахадань 40 процентнь туранхай байгаа. Иимэ баримтанууд аймаг дотор олон.

Гэхын хажуугаар, нэрлэгдэһэн колхозууд жэлэй эхинһээ хойшо абтаһан мяханайнгаа 45—60 процентые колхоз доторой хэрэгтэ гаргашалжархиһан байха юм.

Иимэ ушар юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, аймагай колхозууд мүнөө тарган, һайн шанартай мяха гүрэндөө ехээр тушаадаг болохо гэһэн зорилгын табигдаад байхада, энээниие хараадаа абалсажа, ажал хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэнэгүй.

Таргалуулагдахаар зунай бэлшээридэ гаргагдаһан малнууд нэгэтэшье шэгнэгдээгүй байшоо. Тиимэһээ, мал адуулагшад малаа гүрэндэ тушаатараа хэды шэнээнээр нэмээһэнээ мэдэнэгүй.

Д. Аюшеев.

Сүүдхэдэ 860 грамм нэмэнэ

…15-тай хүбүүн Ефим Грудинин …анда жэлһээ хойшо мал адуул… болохо һанаатай байһан юм. …эд, тэрэнэй эхэнь «бага наһатай… гээд хүбүүгээ мал ажалда хү…хөөр табидаггүй байгаа. Мүнөө …эдэ бэлшээн таргалуулха гүүр… мал адуулагша болоходонь, …ан адуулаарайш» гэжэ хүбүүн… захиһан байна.

Үргэн урасхалта Кударинка гор…ой урда эрьедэ Халаата гэжэ …таг байдаг. Эндэхи бэлшээн тар…луулха гүүртын мал адуулагшаар …уу хүбүүн Ефим хүдэлдэг юм. …рүүшынгээ жэл хүдэлжэ байба…, Ефим хүбүүн ажалдаа орол…сотойгоор хандана. Тэрэ өөртэй… сасуу Павел Федоровтой хамта үхэр адуулдаг. Тэдэнэр үглөөнэй 5 часһаа үдэшын 11 час хүрэтэр адуулна. Июнь, июль һарын аяма халуун үдэрнүүдтэ үглөөнэй гурбан часһаа үдэрэй 12 час хүрэтэр адуулдаг байна. 3—4 часай болзорто тииргүүлээд, үдэрэй 4 часһаа һүниин 12 час хүрэтэр ябуулдаг байгаа.

Тэдэнэй адуулдаг эбэртэ бодо мал июнь һарада тус бүридөө үдэрэй 860 грамм, июль һарада 810 грамм, август һарада 840 граммаар нэмэбэ. Иигэжэ Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшад—Ефим Грудинин, Павел Федоров ажалдаа амжалта туйлана.

Д. Болхоев.

Бэргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хорёод гара мянган хонитой юм. Эндэ дүй дүршэл ехэтэй хонишод олон. Тэдэнэй нэгэн Намдак Пинхузаевна Дамбиева 30 жэлдэ хонишон ябана. Нүхэр Дамбиева мүнөө жэл 107 эхэ хонинһоо 108 хурьга абаа. Хонин бүриһөө 4040 грамм нооһо хайшалһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. П. Дамбиева хонидоо адуулжа ябана.

А. Мантаевай фото.

Түрүү үбһэшэн

Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид хамтынгаа малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ зорилгоор ехэхэн оролдолго гаргана. 64 наһатай Жап Дабаевай хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй бригада Урда Урьелогто тэжээл бэлэдхэжэ байнхай. Нүхэр Дабаев өөрөө ажалай эрхим жэшээ харуулна. Ямаршье хүдэлмэриин талаар даабаряа 120—130 процент дүүргэнэ. Мүн бригадын гэшүүн комсомол Намжима Жамбалов һайнаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Жап Дабаев.

П. Жужаевай текст ба фото.

Комсомол-залуушуулай бригаданууд тэжээл бэлэдхэнэ

Иволгын аймагта хамта комсомол-залуушуулай 10 бригада эмхидхэгдээд, тэжээл, силос бэлэдхэлгэдэ бүтээсэтэй, оролдосотойгоор ажаллана.

«Коминтерн» колхоздохи комсомол-залуушуулай 3-дахи бригада (бригадирынь нүхэр Гырылов). илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ байнхай. Тус бригадынхид үбһэ сабшахаһаа гадна, силос даралгада ябана. Залуу һаалишад Н. Ендонова, С. Гомбоева болон бусад үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ бригадынхид тэжээл бэлэдхэлгээр аймаг дотороо түрүү һуурида гаража, ВЛКСМ-эй айкомой дамжуулгын Улаан тугханиие абаа. Андреевэй нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг комсомол-залуушуулай бригада дамжуулгын Улаан тугханиие абаха кандидат болгогдоо.

Н. Романов.

Физкультура болон спортын хүгжэлтэдэ юун һаад ушаруулнаб?

Манай республикын залуушуул социалистическэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсахынгаа хажуугаар, физкультура болон спортдо нилээд ехэ амжалта туйлаа. Республикын һаяхан тогтоод байха үедэ колхоз, совхоз, предприятинуудтахи физкультурна дайшалхы бригаданууд соёл болбосоролой горьтойхон хүдэлмэри ажалшадай дунда ябуулһан юм. Дайнай урдахи жэлнүүдтэшье, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэшье, республикын физкультурна организаци элүүр энхэ бэетэй, Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дуратай хүнүүдые Улаан Армидаа бэлэдхэдэг байһаниинь мэдээжэ. Бурят-Монголой республикын һаяхан тогтоод байха үедэ республика дотор гансашье стадион, спортивна нэгэшье талмай байгаагүй. Физкультурна хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ тусхай мэргэжэлтэй хүн үгы һэн. 1924—1925 онуудта физкультурна хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ оройдоол 6187 түхэриг һомологдоһон байгаа. Мүнөө үеын байдалые тэрэ сагайхитай сасуулжа харая: 1957 оной январиин нэгэнэй байдалаар республика дотор 4 бага стадион, 15 комплексно спортивна талмай, 25 футбольно талмай, 46 баскетбольно, 473 волейбольно талмай болон хэдэн олон янзын спортивна түхеэрэлгэнүүд бии байба. Физкультурна хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ болон эмхидхэхын түлөө 250 хүдэлмэрилэгшэд табигданхай. Тэдэнэй 22-ынь тусхай дээдэ, 83-ниинь тусхай дунда һургуулитай. Тэдэнһээ гадна, физкультурна эмхинүүдэй 932 түрүүлэгшэнэр, 509 ниитын инструкторнууд физкультура болон спортые арад зоной дунда дэлгэрүүлэн ударидажа ябана. Хамтадаа таби мянга гаран залуушуул физкультурна эмхинүүдэй гэшүүд боложо оронхой. Эмхинүүдтэ ородоггүй үшөө хэдэн мянган залуушуул, физкультурна хүдэлмэридэ хабаадалсана гэхэбта! 1957 ондо Бурят-Монголой правительствоор болон профсоюзуудһаа табигдаһанһаа гадуур, хоёр миллион холо гаран түхэриг физкультура болон спортын хэрэгтэ гаргашалагдаа. 1934 ондо түмэр замай сэрэгэй табан командир манай республикын Нижне-Ангарскһаа Мурманск хүрэтэр 8200 километр газарые санаар таталһан байна. Энэ баатарлиг туйлалта Бурят-Монголой республикада спортивна хүдэлөө үргэдхэхэдэ туһалһан юм. 1936—1937 онуудта табан басагад Улан-Удэһээ Москва хүрэтэр санаар ошоо һэн. Эдэнһээ гадна, Бурят-Монголой спортсменүүд хэдэн олон спортивна амжалта областьнууд хоорондын болон бүхэсоюзна мүрысөөнүүдтэ туйлажал байнхай. Гэхын хажуугаар Парти, Правительствын табиһан зорилгонууд үшөөл дутамагаар бэелүүлэгдэнэ. Бурят-Монголдо физкультура болон спортын хүгжэхэ хэрэгтэ юун һаад ушаруулнаб? БМАССР-эй физкультура болон спортын комитедэй түрүүлэгшэ Санданов өөрынгөө статья соо дутагдалнуудаа бага зэргэ тоолобошье, гол шухала алдуунуудаа элирүүлжэ шадаагүй.

Бурят-монгол арад 1924 оной августын 2-то — республикынгаа түрүүшын жэлэй ойе тэмдэглэхэдээ, ёһотойл советскэ бурят арадай түрүүшын һайндэр үнгэргэһэн байха юм. Тэндэ һур харбаан, моридой урилдаан, бүхэ барилдаан айхабтар һайханаар үнгэргэгдөө бэлэй. Тэрэ һайндэртэ ород бурят илгаагүйгөөр бултадаа хабаадалсаа һэн.

Һүүлэй жэлнүүдтэ бурят арадай спортые хүгжөөхын тула комсомолшууд түрүүтэй олон мянган залуушуулнай хүсэ шадалаа гамнангүй оролдожо байна. Бурят арадай спортнуудаар болоһон һүүлэй жэлэй мүрысөөнүүдтэ физкультурна эмхинүүдэй дундаһаа эрхим барилдаашад, һур харбагшад, мори урилдаашад шалгаран гаража байһаниинь һайхашаамаар. Гэбэшье, зарим аймагуудай физкультура болон спортын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд бурят арадай спортые хүгжөөхэ хэрэг гээшэ шухала уялгамнай гэжэ ойлгоогүй байһаниинь гэмшэлтэй. Бурят-Монголой ажалшад өөһэдынгөө һанамжануудые оруулжа байха ёһотой. Эрхим һур харбаашадай болон бүхэ барилдаашадай дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгые газетэнүүд эрхилхэ уялгатай.

В. Силява, Эрхүүгэй университедэй физкультура болон спортын кафедрын багша.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Задагай зайдан байһаар

Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой 3-дахи отделенидэхи клуб заһагдахаар болонхой. Мүнөө үедэ клуб үбэлдэ бэлэдхэгдэжэ, дулаалагдаашьегүй, тэһэрхэй шэлтэй сонхонуудтай, задагай зайдан болошоод байна. Гадна, энэ зун бани эндэ баригдаһан аад, мүнөөшье болотор пеэшэн сонхонуудынь бэлэн болоогүй.

Тиимэһээ эндэхи ажалшад зунай сагта Хонхоло, Түгнын урасхал уһанда орохоһоо бэшэ, ондоо аргагүйдэнэ. Үбэлэй сагта ажалшад совхозойнгоо центр ерэжэ, банида ороха баатайл болодог. Бани, клубаа үбэлэй хүйтэнһөө урид заһабарилхыень хүтэлбэрилэгшэдһөө эринэбди.

Ц. Бадлын.

Хэжэнгын һонинууд*)

...Саһан сагаан халаад нэмэрһэн салигар залуу хүнтэй бидэнэр аймагай больница соо уулзабабди. Золголдоһонһоо хойшо зулуур налгай зантай хүн байжа, бүгэдын анхарал татаад орхино.

Хэдэн олон үбшэнтэнэй ами наһа абарһан зоригтой шанга операцинуудые хэһээрээ зонойнгоо дунда нэрэ хүндэ оложо, республикын эрхим хирургнуудай нэгэниинь болоһон Гончикбал Намжилцыреновичые хэжэнгээрхин хизааргүйгөөр хүндэлжэ: «Манай Гончикбал, манай доктор»—гэлсэдэг. Үбгэн залуугүй, үбшэнэй илгаагүй барандаа, Гончикбалда бэеэ үзүүлхэ гэжэ холо ойроһоо тэгүүлдэг юм.

Нүхэр Намжилцыренов түрэл Хэжэнгэдээ дунда һургуули дүүргээд, Эрхүүгэй медицинскэ институтда һураһан байна. 1950 ондо мүн түрэлхи аймагтаа врач боложо ерэмсээрээ, хирургын мэргэжэл шудалжа, аймагай больницын хирургаар хүдэлөө. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Намжилцыренов мянгаад операци хэһэншье һаа, өөрөө тэдэнэйнгээ табан зууе гэхэ гү, үлэмжэ орёо бэрхэтэй операцинуудые тоолодог байха юм. Залуу хирургын хэһэн зарим хэды операцинууд оньһон аргынгаа талаар нейрохирурги дотор шэнэ үгэ, нэмэлтэ ухаан боложо ороходо байна.

1955 ондо Г. Намжилцыренов Москвада болоһон хирургнуудай Бүхэсоюзна хорин зургаадахи съездэ делегат боложо, бүхы дэлхэйн арбан юһэн оронуудһаа суглараһан хирургнуудаар уулзаһан, тэдэнэй ажал хүдэлмэритэй танилсаһан байна. Илангаяа Хитад орондо хэрэглэгдэдэг эртэ урда сагай дом аргануудые ехээр һонирхоһон юм.

Нёдондо академик Н. Н. Бурденкын нэрэмжэтэ нейрохирургиин институтда ошожо, мэргэжэлээ улам дээшэлүүлһэн байна.

— Агуухэ Октябриин урда тээ Хэжэнгын голоор дүүрэн, харанхы мунхаг, жэнхэн балай байдал, үбшэн хамшаг, үхэл зоболон салгидажа байһан юм. Тэрэ үеын Хэжэнгэ нютагта нэгэшье эмнэлгын газар, гансашье врач байгаагүй. Харин лэ 700-гаад лама бандинарые хагшуулһан хоёр дасан арад зоной хүзүүндэ хашаг хубалза шэнги хагна орожо, шуһыень һорон хүхэжэ байгаа. Тэдэнэр «аршаан» тарни сүршэжэ, хорото эм тан уулгажа, халдабарита муухай үбшэ хабша дэлгэрүүлжэ байһан юм,—гэжэ Г. Намжилцыренов һаяхан радиогоор үгэ хэлэһэн байна. — Мүнөө Хэжэнгэдэ уужам һаруул больница, 13 фельдшерскэ пунктнууд, ариг сэбэрые сахиха, үбшэн хамшагһаа һэргылхэ станци болон бусад аргаламжын газарнууд бии болонхой. Аймаг дотор дээдэ эрдэмтэй 9 врачууд, дунда эрдэмтэй табяад гаран медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд эршэмтэй шанга эмнэлгын ажал эрхилнэ. Тэдэнэй дунда врачууд А. Б. Содномова, Н. Д. Дондукова, К. М. Обунеева, Т. И. Осорова болон бусад онсо шалгарна. Ариг сэбэрые сахиха болон үбшэн хамшагһаа һэргылхэ үргэн ехэ ажал ябуулһанай ашаар, мүнөө аймаг дотор нюдэнэй улсар үбшэн сүм усадхагдаа, мүн бусадшье муу үбшэн туйлдаа хүрэтэрөө хороо...

Гончикбал Намжилцыренов өөр тухайгаа, өөрынгөө шэн габьяата ажал тухай хөөрэхэ балай дурагүй, үгэ үсөөтэй хүн юм. Зүгөөр, тэрээнэй эрид шиидэнги нюур шарайень, эгсэ һууһан үргыень, хурса гэрэлтэй харасыень, хушууша түбшэн алхасыень харахада, ажалдаа дэмтэй, туйлаһан амжалтадаа тородоггүй, ходол урагшаа, шэнэ юумэн тээшэ тэгүүлэн байдагынь таажа ядамаар бэшэ.

«Хүбүүн бэшэ хүдэри, эрэ бэшэ эрдэни»,—гэжэ тэрэ хирург тухай үбгэд, хүгшэдэй хуушанайнгаа үгөөр хэлсэжэ һуухыень шагнахада, омогорхохоор байна. Иимэ ехэ юрөөл магтаалда хүртэхэ гээшэ имагтал эсэшэ сусашагүй ажалай, эрдэм ухаанай хүсэн мүн байһаниинь лабтай.

Хэжэнгын голой арадай интеллигенциин ажабайдал, ажал хүдэлмэри иимэ байна. Тэдэнэр хадаа, мүн аймагайнгаа бүхы ажалшад шэнги, Агууехэ Октябриин алдарта ойн хүндэлэлдэ ажалай бэлэг сэлэгүүдые үргэнөөр бэлэдхэжэ байна. Хүдэлмэри дээрээ хүсэ шадалаа түгэс зангидангүйгөөр, зүрхэ сэдьхэлээ, зориг бодолоо сүм элсүүлэнгүйгөөр, дүй дүршэлөө, дэбэ мэргэжэлээ үдэр бүри дээшэлүүлэнгүйгөөр, али бүхы бэрхэшээлнүүдые дайралдаһан лэ газартань дабхар эршэтэйгээр дабангүйгөөр, эрдэм соёл гээшые урагшань хүгжүүлхэ аргагүй юм гэжэ тэдэнэр ойлгоно.

Тиимэ дээрэһээ Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ, алдарта Коммунистическэ партиин нэрэ түрэдэ жабхаланта һайхан дуунууд Хэжэнгын голоор таһарнагүй...

Цэдэн Галсанов.

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын сентябриин 1-нэй номерто.

МНР-эй ирагуу дуушад, эрхим хатаршадай концерт хаража, улан-удынхид ехэтэ һонирхобо

Залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда хабаадаһан, Монголой Арадай Республикын Хатар, дуунай ансамбль нютагаа бусажа ябаха зуураа, Улан-Удэдэ буужа, Ленинэй орденто Гүрэнэй Бурят-Монголой оперо, баледэй театрта концерт харуулба. Тус ансамбль—фестивалиин һүүлээр Советскэ Союзай Дунда Азиин республикануудай столицануудаар: Ташкент, Алма-Атагаар ябажа, концерт табяад, тэндэ айхабтар халуунаар угтагдаһан байна.

Концертын эхилхын урда тээ Монгол Арадай Республикын бэлигтэй, мэдээжэ болоһон Хатар ба дуунай ансамблиин коллективые бурядай элитэ композитор Бау Ямпилов БМАССР-эй искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө амаршалба. Айлшадай үмэнэһөө ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ Чултэмсурэн харюугай үгэ хэлээ. Һүүлээрнь республикын искусствын хүдэлмэрилэгшэд айлшадтаа баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

«Фестивалиин жагсаал», «Элшэтэ тэргын жолоошо», советскэ композитор Д. Покрассын «Агууехэ хани барисаан» гэһэн дуунуудаар айлшадай концерт эхилбэ. Залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн фестивалиин үедэ хоорой коллективуудэй конкурсда хабаадажа, тус ансамблиин хоор гурбадахи һуури эзэлээд, лауреадай зэргэдэ хүртэһэн байна.

Залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн зургаадахи фестивальда эмхилхэгдэһэн конкурсда хабаадажа, лауреат зэргэдэ хүртэһэн хөөмэйшэ Чимэддорж монгол арадай хоёр дуу гүйсэдхэжэ, ехэ халуунаар угтагдаа. Ансамблиин эрэшүүлэй хоор «Монгол арадай уянгата дуу», советскэ композитор Мокроусовай «Солдадые хүлеэгыш» гэһэн дууе ехэ һайнаар дуулаба.

Айлшадай бэлиг шадабарие манай харагшад үндэрөөр сэгнээ. Тэдэнэй дунда «Зүлгэ ногоо» гэжэ ород арадай дууе, мүн «Субагай ногоо» гэжэ монгол арадай дууе ирагуу һайханаар гүйсэдхэһэн МНР-эй габьяата артистка, суута дуушан Цогзолмаае онсолон тэмдэглэхээр. Цогзолмаа — Монгол

Арадай Республикын искусствын элитэ мэдээжэ ажал-ябуулагша юм. Түрэл арадайнгаа искусствые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнгаа тулада Цогзолмаа Чойбалсанай шангай лауреат болоһон байна.

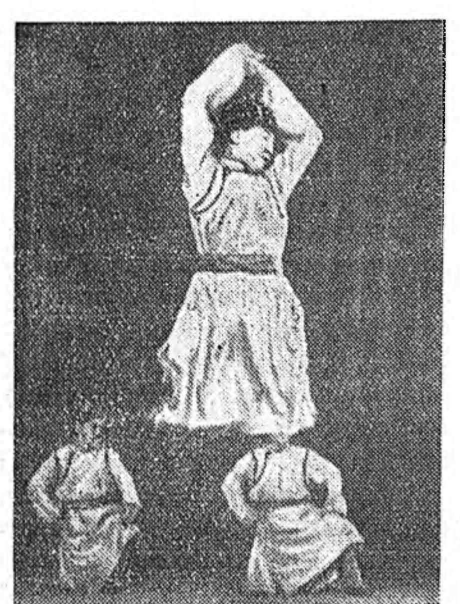

Мүнөө нүхэр Цогзолмаа МНР-эй Гүрэнэй Хатар, дуунай ансамблиин ураннһайханай хүтэлбэрилэгшөөр ажаллажа, тус коллективые түрэл арадайнгаа дунда суутай солотой болгоо, бэлигтэй, залуу дуушад, хатаршадые олоор хүмүүжүүлжэ байна. Нүхэр Цогзолмаагай һуларшагүй анхарал доро оюун бэлигээ хүгжөөһэн залуу дууша басаган Цэрэндолгор фестивалиин үедэ шалгаржа, лауреат болоо. Залуу дууша Цэрэндолгор «Арюун сэбэрхэн Юндэн хүү », «Би шамдаа хайратай», гэжэ дуунуудые, мүн ородой композитор Глинкын «Иван Сусанин» гэжэ опероһоо Антониныл ариие гүйсэдхэжэ, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаба. Цэрэндолгор хадаа хоёрхон жэлэй саана Дунда гобиин хуудам гүбөөгөөр хони адуулжа ябаһан, хүдөө малшан арадай бүлэдэ үдэһэн, бодоһон залуу басаган бшуу. Теэд, орёо бэрхэ мэргэжэл шадабари эридэг «Иван Сусанин» оперын Антониныл ариие хоёр жэлэй саана хонишон байһан басаган нимэ һайнаар гүйсэдхөө гэхэдэ, бүришье һаа, гайхахаар.

Гадна, ансамблиин хатаршад үзэсхэлэн һайхан хатар танцаараа суглараагшадые һонирхуулаа. Шара улаан хоргой торгон хантаастай, утаһа торгон бүһэ, тэрлигтэй, жанжан шобогор малгайтай шуран солбон хүбүүд, хоргой торгон уужа, тэрлигтэй, һэхээтэй боршогто малгайтай уян зулгы басагад сценэ дээрэ гаража, нюдэнэй шэмэг боломо аяг зугаатай хатар наада харуулна.

Монголой хүгжэмэй национальна инструментнүүдһээ бүридэһэн оркестрын дэмжэлгэ доро «Хабарай шубуун ерэбэ» гэһэн хүгжэмтэ дууе ёойчин гэжэ манжа угтай хуур дээрэ Дашадаба гүйсэдхэбэ. Тус оркестр чанза, морин хуур, лимбэ, хэнгэрэг болон бусад зүйлһөө бүридэнэ.

«Хүгжэмтэ сюитэ» гэһэн хатар дуунһаа бүридэһэн зужэгтэ үзэгдэлөөр айлшадай концерт түгэсэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Дээрэһээ доошон) 1. Хоор дуулажа байна. 2. «Һур харбаашад» гэжэ хатар. 3. Чойбалсан хотын дунда һургуулиин һурагша Банзарагч «Сүхэ гол» гэжэ бурят арадай дуу дуулана, лимбэшэ Сухэбаатар дэмжэнэ.

Б. Бадараевай текст,
А. Мантаевай фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА

„ТУ-104 А“ гэжэ советскэ реактивна самолёт США-да бууба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 5. (ТАСС). Москвагай сагаар 0.5 час 43 минутада сентябриин 5-най үдэр Нью-Джерси штадай Макгайр аэродром дээрэ «ТУ-104А» гэжэ советскэ реактивна самолет буугаа. ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сессидэ хабаадаха манай делегациин гэшүүд энэ самолёдоор Америка ошоо юм.

ООН-до байдаг СССР-эй саг үргэлжын түлөөлэгшын орлогшо Г. Аркадьев, США-да байдаг СССР-эй посольствын советник Соломатин болон ООН-дохи советскэ түлөөлэлгын болон СССР-эй посольствын бусад хүдэлмэрилэгшэд, тэрэшэлэн Макгайр аэродромой начальник полковник Форд «ТУ-104А» самолёдые угтажа байба. Газетэнүүдэй, телеграфна агентствонуудэй, радио болон телевизионно компаниуудай зуу гаран репортернүүд аэродром дээрэ суглараа.

Самолёдой жолоодогшодой ахалагша А. И. Семенков аэродром дээрэ богонихон үгэ хэлээ. «Бидэнэр, гражданска авиациин советскэ мэргэжэлтэд, советскэ самолёдой дали дээрэ советскэ арадай халуун мэндые Америкын арадта дамжуулан асарбабди. Һайн һайхан иимэ зорилготойгоор танай гайхамшагта орондо ерэхэ золтой байһандаа бидэнэр бүгэдэ баярланабди. Хүн зониие шэрэдэг манай амгалан реактивна самолёдой эндэ түрүүшынхеэ ерэһэн ушар хани барисаатай болоходомнай туһалаг лэ. Энээнһээ хойшо СССР США хоёрой хоорондо гражданска самолёдууд саг үргэлжэ ниидэжэ байхань болтогой» —гэжэ нүхэр Семенков хэлээ.

Америкын лётчик, капитан Б. Дабсон Америкын газарта ороходонь советскэ самолёдто һууһан байгаа. «ТУ-104» гээшэмнай гайхамшагта самолёт байна. гэжэ тэрэ корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ. Энэ самолёт Москваһаа гараад Лондон, Кефлавик (Исланди), Гус-Бей (Лабрадор), Макгайр (США) дээгүүр гаража орёо оньһон замаар, ниидэжэ ерэбэ. Энэ самолёт 13 час 29 минутын туршада 8920 километр газарые гаталажа ерээ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр национальна суглаанай гэшүүдтэй хөөрэлдэбэ

КАИР, сентябриин 5. (ТАСС). Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Фавзи гэгшын национальна суглаанай гэшүүдэй асуудалда үгэһэн харюунууд газетэнүүдтэ толилогдоо.

ООН-эй сэрэг Египедһээ хэзээ гаргагдахаб гэһэн асуудал табигдаба. ООН-эй шиидхэбэреэр, Египедэй правительствын зүбшөөлөөр энэ сэрэг мүнөө Египедтэ байна, тиигээд Египедэй правительствын түрүүшын эрилтээр энэ сэрэг Египедһээ гаража ошохо гэжэ Фавзи харюусаба.

Алжирай арад зон хуби заяагаа өөһэдөө тодорхойлхын түлөө зүб тэмсэл хэнэ, энээнииень Египет дэмжэнэ, харин Алжир хадаа Франциин хубинь юм гэһэн бодолые буруушаана гэжэ Фавзи мэдүүлбэ. «Баатарлиг тэмсэл Алжирта эрхилжэ байһан ахадүүнэртээ туһалхын тулада Египет али болохоор оролдохо»,—гэжэ Фавзи хэлээ.

Мүн Иорданиин бэеэ даанхай байдалай бэхижэхэдэ Египет ехээр баярлана, харин энэ оронии бэеэ даанхай байдалгүй болгохо гэһэн бүхы ябуулгануудые зэбүүрхэн буруушаана гэжэ Фавзи хэлээ.

Ази, Африкын оронуудай конференци дахин зарлаха тухай бодолые Египет һайшаана гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлбэ. Бандунгын конференци дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдые Египет үнэн сэхээр дүүргэдэг гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ.

США-да үндэһэ яһатанай илгаа гаргагдана

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 4. (ТАСС). США-гэй баяшуул негр болон сагаан шарайта хүүгэдые һургуулинуудта суугтань һургуулхагүйн түлөө шанга тэмсэл хэнэ.

Муниципальна һургуулинуудта негрнүүд сагаан шарайтантай суугтаа һураха гэһэн федеральна судьягай шиидхэбэриин абтабашье, Арканзас штадай губернатор штадайнгаа сэрэгые Литл-Рок гэжэ городто эльгээгээ. Винтовко, пистолет болон нёлбоһо ехээр гаргадаг газтай бомбонуудаар зэбсэглэһэн энэ сэрэгэй отрядай 250 хүн 9 негрые һургуулиин байшан руу оруулхагүйн тулада һургуулиин урда жэрын зогсоо.

Стерджес городто (Кентукки штат) үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг 300 хулигангууд негр хүүгэдые шулуугаар шэдэһэн, сагаан шарайтантай суугтаа һураад, һургуулиһаа гаража ябахадань тэдэниие доромжолһон байна.

Индидэ ехэ үер болобо

ДЕЛИ, сентябриин 5. (ТАСС). Һүүлэй 4 үдэрэй туршада Утар Прадеш, Мадхья Прадеш, Пенджаб болон Бихар штадуудта аадар бороонoй үргэлжэ ороһон дээрэһээ эндэ ехэ үер боложо байна гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Лакнау городой шадар 24 часай туршада 15 сантиметр бороон ороо. Город хэсүү бэрхэтэй байдалда оробо. Лакнаугай хэдэн районууд уһанда абтаа, 150 шахуу гэр байра һандаргагдаа, хүн зон хохидолдо ороо.

„Товарищ“ гэжэ сове[...] судна Джакартада ер[...]

ДЖАКАРТА, сентябриин [...] (ТАСС). Далайн сэрэгэй учи[...] нуудай курсантнууд «Товари[...] жэ һуралсалай суднаар Синг[...] һаа сентябриин 4-дэ Джа[...] ерээ гэжэ Антара агентство [...] сэнэ.

Эхэнэрнүүдэй дунд[...] шатараар дэлхэйн чем[...] болохын түлөө

ГААГА, (ТАСС). Эхэнэрн[...] дунда шатараар дэлхэйн че[...] болохын түлөө мүрысөөн Го[...] диин Эммен городто боложо б[...] Советскэ команда мүрысөөндэ [...] баадана.

Москвагай „Спартак“ Итали[...] хоёрдохёо наадаба

РИМ, (ТАСС). Москвагай «С[...] так» команда, мүн Италиин [...] пион «Милан» команда хоёр [...] тябриин 4-дэ Миланда фу[...] наадаа. Электричествээр г[...] түүлэгдэһэн стадион соо 90 мя[...] хүн һууба. Эршэмтэй шангаар [...] гэрһэн тулалдаанда команда[...] тэнсэжэ, 3:3 гэһэн тоотойгоор [...] даяа дүүргээ.

Тобшо мэдээсэлнүү[...]

✪ Хилэ тухай асуудалаар Бо[...] ри Греци хоёрой хамтын комис[...] дүрбэдэхи заседани августын [...] һоо сентябриин 4 хүрэтэр Соф[...] болобо. Хани ёһоор, үгээ х[...] ойлголсон, болоһон хөөрэлдө[...] үедэ Болгари Греци хоёрой хи[...] гуримшуулан һайжаруулха ту[...] хэлсээн баталагдаһан байна.

✪ Египедэй национальна сугл[...] парламентнуудай союзда хабаа[...] гэжэ шиидэбэ. Лондондо боло[...] байгаа парламентнуудай со[...] конференцидэ Египедэй национа[...] на суглаан делегацияа эльгээ[...] гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

✪ Вьетнамай Демократич[...] Республикын «Литература б[...] искусство» гэжэ хэблэл Влади[...] Маяковскиин поэмэнүүдэй, мүн [...] лэгүүдэй түрүүшын суглуул[...] вьетнам хэлэн дээрэ хэблэжэ [...] гаа. Советскэ поэдэй 12 зохёол [...] суглуулбарида оруулагданхай. [...] вьетнам хэлэн дээрэ оршуулаг[...] һан Горькиин, Чеховэй расска[...] дай суглуулбари мүнөө хэбл[...] бэлэдхэгдэжэ байна.

✪ Эдвард Григэй наһа бараһ[...] 50 жэлэй ой сентябриин 4-дэ Н[...] вегидэ тэмдэглэгдэбэ. Берген г[...] дой шадар Троллхауген гэжэ [...] ринда агууехэ композиторай х[...] дээрэ сэсэгүүд табигдаа. Тиин[...] тэндэ байдаг Григэй музей-байш[...] соо концерт болоо. Мүн Григэй[...] хёолнуудһаа бүридэһэн ехэ конц[...] Ослын университедэй актова [...] соо болоо. «Эдвард Григэй ф[...] гэдэг правлени композиторай бэ[...] һэн статьянуудайнь мүн хэл[...] үгэнүүдэйнь суглуулбари толи[...]

✪ Индонезиин профсоюзу[...] федерациин национальна конфе[...] ци (Собси) Джакартада нээг[...] Собсиин генеральна секре[...] Ньоно гэгшэ конференциин тү[...] шын заседани дээрэ тоосоото э[...] хэл хэжэ, оронoй ажалшадай [...] дэл болон үндэһэ яһатанайнгаа [...] номикые хүгжөөн бэхижүүлхэ ту[...] асуудалда тогтобо.

(ТАСС)

Болоһон ушар

Мэхэшэн баригдаа

35 наһатай Василий Рубин г[...] хүнүүдтэй уулзахадаа эрхэтэн [...] түү, хохидолдо ороһон хэбэртэй [...] ложо, гэнэн хонгор уладуудые [...] хэлээд, гутал, хубсаһа ба мүнгы[...] абадаг байгаа.

Энэ мэхэшэн май һарын һүүл[...] Улан-Удэ ерэһэн байна. Соведүү[...] гостиницада гражданиин Л. Кр[...] винтай танилсажа, тэрэнэй пл[...] 3 гадар самса, үмэдэ гэхэ мэ[...] хамтадаа мянга гаран түхэрн[...] юумыень абаа. Тиигэһэнэй һүүл[...] таксиин жолоошо Н. Брындин[...] танилсажа, костюм, 100 түхэ[...] мүнгыень мүн лэ элдэб аргаар [...] хэлэн абаһан байха юм.

Мүн Софья Юртвенсен, Нику[...] на, Иванова болон бусад Рубин[...] мэхэдэ ороһон байна. Эдэ бүгэ[...] тухай милицидэ мэдээжэ боло[...] донь, мэхэшэ Рубин городто [...] гаагүй. Милициин хүдэлмэрилэгш[...] түргэн хэмжээ абаа. Тэрэ мэхэш[...] ниие Москва ошожо ябатарань, Н[...] восибирскын станцида бариба. Р[...] бин гэмээ мэдэрээ. Гэмтэ хэрэгы[...] арадай сүүдтэ һаяар харагдаха [...] байна.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

Хитад орон Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэнэ

Агууехэ Октябриин революциин 40 жэлэй ойн һайндэрэй ойртожо байһан дээрэһээнь Хитадай ниислэл хотын радиостанци үдэшэндөө тусхай дамжуулга һаяар хэдэг болохонь гэжэ Пекинэй радио соносхоо. Ородой болон советскэ композиторнуудай дуу хүгжэм, Советскэ Союзай арадуудай дуунууд радиогоор дамжуулагдаха. (ТАСС).

Хитадта харгы зам олоор баригдана

Хитадай Арадай Республикада түмэр зам, мүн шоссейнэ харгынууд айхабтар түргөөр баригдажа байна. Түрүүшын табанжэлэй дүрбэн жэлэй туршада 7532 километр түмэр зам шэнээр баригдаһан гү, али һэльбэгдэһэн байха юм. Тиихэдээ жэлэй туршада дунда зэргээр 1883 километр шэнэ зам бии болодог байгаа гээшэ. Урдань түмэр зам гол түлэб далай шадарай нютагуудта баригдадаг байгаа. Арадай засагай тогтоогдоһонһоо хойшо түмэр зам далайһаа холо нютагуудташье бии болонхой

Түгэд руу ошоһон гурбадахи шоссе мүнөө заһагдажа дүүрэхэеэ байна гэжэ «Жэньминьжибао» газетэ мэдээсэнэ.

(ТАСС).

Албанида һуралсалай шэнэ жэл эхилээ

Зунай амаралтын үе дүүрэжэ, Албаниин һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Энэ жэлдэ 217 мянга гаран һурагшад Албанида һураха. Энэнь дайнай урда тээхидэ орходоо дүрбэ дахин шахуу олон.

Албаниин Арадай Республикада ажалшадай бүхы хүүгэд һураха эрхэтэй юм. Тэдэнэй һурахын тулада 2660 эхин, долоонжэлэй болон дунда һургуулинууд нээгдэһэн байна. Энэ жэлдэшье һургуулиин байшангууд олоор баригдаа. Бүхы городуудта, тэрэшэлэн хэдэн хүдөө нютагуудта бүгэдэниитын долоонжэлэй уялгата һуралсал бэелүүлэгдэнэ.

Албаниин түүхэдэ эгээ түрүүшынхеэ энэ жэлдэ Тиранын гүрэнэй университет нээгдээ. Мүнөө университедтэ 1600 хүбүүд, басагад һурана. Энээнһээ гадна, университедэй хүдэлмэрилэгшэд научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ юм.

Ажаллажа байхатаяа хамта 20 мянга гаран хүн 1957 ондо эрдэмээ дээшэлүүлхэ байна.

(ТАСС).

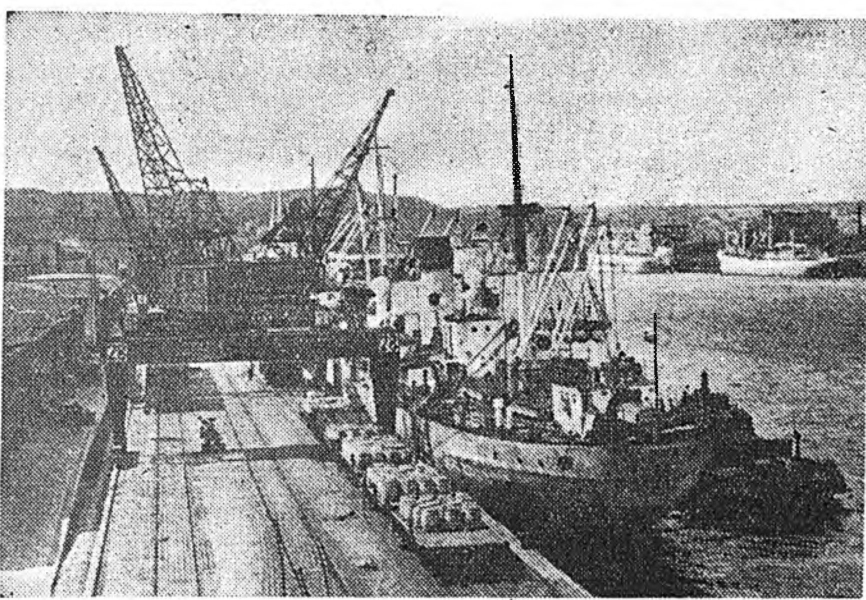

Польшын Арадай Республика. Гдыньска портдо.

ТАСС-эй фотохронико.

Һэргээн бодхоогдоһон Варшава

Арадай засагай үедэ Варшава танигдахаяа болитороо хубилаа. Дайнда һандаргагдашаһан гэр байрын обоо хүбөө шорой шулуун дороһоо үндыжэ, гоё һайхан город бодоо.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ хуушанай бүхы промышленна предприятинууд һэргээгдэжэ заһабарилагдаа. Мүн тиихэдэ хүнгэн автомобильнуудай завод, мотоциклетнэ завод, хүсэтэ теплоэлектроцентраль, радиогой завод болон бусад олон предприятинууд шэнээр баригдаа. «Варшава» гэжэ һайн шанартай буладай томо завод, цементын завод, хүнгэн, барилгын болон промышленностиин бусад һалбаринуудай хэдэн промышленна предприятинууд мүнөө баригдажа байнхай.

Варшавада гэр байранууд олоор баригдана.

(ТАСС).

Хамтын ажалда ороо[...]

Хамтын ажал эрхилхэдэ, һайн, аша үрэтэй байһыень ойлгожо, Чехословакиин улам олон таряашад хамжаануудта ороно. Байгша оной гансал августда орон дотор мянга гаран хүдөө ажахын хамжаанууд эмхидхэгдээ. Жэлэй эхинһээ хойшо 128 мянга гаран таряашад, тэрэ тоодо августда 75 мянган таряашад хамжаануудта ороо. Иимэ хамжаанууд болон гүрэнэй ажахынууд хүдөө ажахын эдлэгдэдэг бүхы газарай 54 процент шахууень эзэлжэ байна.

(ТАСС).

Оперо, баледэй Новосибириин театр Хитадта айлшална

Оперо, баледэй Новосибириин театр Шанхай ошожо, «Хун шубуута нуур» гэжэ Чайковскиин баледые харуулжа байна. Амжалта ехэтэйгээр табигдаһан энэ баледые 12 мянга гаран хүн, тэрэ тоодо КНР-эй Культурын министрын орлогшо Хитад-Совет хани барисаанай обществын генеральна секретарь Цянь Цзюньжуй болон гүрэнэй албан тушаалтай бусад хүнүүд хараа.

(ТАСС).

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем —24-74 корректорская —37-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00514. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 1448